

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K. - f.
Vidéken: " " " " 4 " 50c.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hatul.

Magyar udvartartás.

A jövő hónap 11-ik napján lesz száz éve annak, hogy az osztrákok császárt kaptak.

Milyen más — ezzel szemben — az ezer esztendő óta tündöklő fényben ragyogó magyar szent korona, Szent István koronája. Bizonyára nem a régiség adja meg a koronának a fényt, hanem az a nagy dicsőség, a mely e korona fényéhez hozzájárul. Maga a királyi cím a népek közönségéből származott. Ujongva üdvözölték a regenerátor szent Istvánt, a mikor a pápától kapott koronát a fejére tette. S az ezer esztendő történetében a magyar szent korona fényében a magyar nemzet századok folyamán védbástya és ledönthetetlen védvára volt a keresztény civilizációnak.

A magyar nemzet vérével védelmezte meg Európát a veszedelmek ellen, a melyek a hatalmas Keletről fenyegették. Száz és száz dicsőséges csatában, még dicsőségesebb háborúkban állt résen a nemzet és vértelt és harcolt Európa és a keresztény civilizáció érdekében. Ezer esztendő történeti ese-

ményeiben, önfeláldozó harcaiban fejlődött nagygyá és tündöklővé a magyar szent korona fénye. A pogányság leküzdésétől egész a „Vitam et sanguinem pro rege nostro“-ig mindig is magyar királyi korona fényét gyarapította a magyar nemzet. A királyhűség mint vezérlő csillag vonult át nemzetünk és népünk történetében. — Akármilyen veszedelmek fenyegették is a királyt és a királyságot, a magyar nemzet hűségén, bátorságán és önfeláldozásán mégis megtört az mindig.

És mi az eredménye?

A száz éves osztrák császárság a magyar királyságot felülről nézi. Ezer esztendő dicsőséges multja ennek a királyságnak és ennek a népnek nem tudta kivívni azt, hogy legalább külön magyar udvartartása legyen. Eppen most folyik a tusa a nemzet képviselőtestületében a magyar udvartartásért és a többség váltig erősítgeti, hogy a nemzetnek csak fizetnie kell az udvartartás költségeit, de arra nincs joga, hogy külön magyar udvartartást is követeljen.

A most folyó vita talán mégis

előbbre viszi valamivel a külön magyar udvartartás dolgát. Nem várható a kérdésnek végleges megoldása, mert a kormány makacsul elzárkózik a nemzet jogos követelményei elől. De lehet, hogy lendületet ad az eszmének, amely idők folyamán kifejlődhetik és végre-valahára győzelemre juthat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

— Meddig tartanak még az ülések?

Jóformán egyébre sem kíváncsiak a folyosón az emberek. Tömerdek statisztika akad, mindegyik más napot jelöl meg a nyári szünet kezdetéül. A legvalószínűbb számítás, hogy augusztus 10-én vége lesz a vitának. Ma már itt van ismét gróf Apponyi Albert is, a ki eljött a záróbeszédét megtartani. Szombat előtt azonban alig lesz erre alkalma.

Az ülés első szónoka a széphangu enyingi pap, Bakó József.

Perczel Dezső elnök fél tizenegy óra-kor nyitotta meg az ülést.

Mindjárt a napirendre tértek át.

Bakó József erős szavakkal ítélte el, hogy még nincs magyar udvartartás. Hiába áldozott a magyar nemzet sok száz milliót erre a célra, ezzel csak az osztrák császárt segítették. A főhercegek nem ismernek minket, de nem is akarnak, felénk se néznek. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon).

Költségvetés a tüzhely mellett.

(A tanácskozásban résztvesz az egész család. Az egyes családtagok pártállása és programja egyelőre nem konstatalható. Csak utólag derül majd ki, hogy mit akarnak, mit nem. Hiába, ma már a tüzhely mellett is parlamenti szokások tapasztalhatók.)

A férj: Általános vonásokban óhajtom ismertetni jövőre követendő pénzügyi politikámat. (Halljuk! Halljuk!)

A feleség: Csak nyögj ki, majd aztán én beszélek!...

A férj: Nos hát az első és legfontosabb, a mit közölni akarok, hogy az egész vonalon a teljes takarékoskosságot rendszerét kell életbeléptetnünk. A viszonyok, a mint azt mindnyájan súlyosan érezzük, éppen sőt nem mondhatók kedvezőnek, míg viszont a kívánságok és követelések egyre jobban szaporodnak. A családi népesség is nőtt az idén s erre a szaporodásra, noha el voltunk rá készülve már jó ideje, ninesen külön fedezetünk.

Azonfelül, miképp a népeknél, egyre szaporodnak a közterhek. A gyerekek nagyobbak lesznek, többet esznek, több szövet kell a ruhájukhoz, több bőr a cipőkhöz. Az államháztartásban ez körülbelül a tisztvisők fizetésjavításának felel meg. De

erre most elő kell teremtenünk a fedezetet.

Anyós: Ne igyál annyi sört!

A feleség: Ne dohányozzál, akkor legalább a függönyeimet is megkíméled!...

A férj: Nem aprólékossággal, rendszerrel kell a bajokon segítenünk. Nem a produktív kiadásokat, de az improduktív befektetéseket kell csökkenteni. Ezt parancsolja minden józan közgazdasági érzés. Ilyen improduktív kiadás például a jourok tartása. Ez elősegíti a tömeges bevándorlást, az idegen elemek idetódulását. S ezek az elemek korántsem olyanok, a melyek az erőforrásokat gyarapítják. Ellenkezőleg, egyre fogyasztják. Ugyanebbe a kategóriába tartozik a hőlgyek nagy fényűzése a toillettek dolgában. A ruházatkódás kérdését általában a kvóta arányának megfelelőleg óhajtom rendezni. Negyven százalék a férfiaknak, hatvan a nőknek!

A feleség: Hohó! Akkor az evéssel is így leszünk!

A férj: Ellenkezőleg. Ott jut nekünk hatvan és nektek negyven. Ez nevezetetik paritásnak.

A nyaralást egészen elhagyjuk nemkülönben a bálozást is...

A feleség: Magától megvonom a szót. Bolondokat beszél. A nyaralás, a jour, a bál produktív kiadás. Ha egy uzsonnára hívok tíz asszonyt, akkor tíz további napon nem kell uzsonnáról gondoskodnom.

A férj: De az egy többbe kerül, mintha huszat megtakarítana...

A feleség: Ne szóljon közbe. Ez nem módja a vitatkozásnak. Nyaralás és bálozás nélkül a leányokat sem igen lehet férjhez adni...

A férj: De hisz a legnagyobb leánya csak nyolc éves!

A feleség: Hát addig várjak, a mig huszonnyolc lesz? Ha takarékoskodni akar, ne járjon a klubba, ne kártyázzék, sör helyett igyék vizet (az egészségesebb is s nem fog olyan rettenetesen meghízni) s a dohányzást is abba hagyhatja. Ön az államot hizlalja a keresetével, a helyett, hogy a családját boldogítaná. Ausztriát tömi a pénzével...

A kis fiu (hat éves): Mama, én is szót kérek!...

A feleség: Neked nines semmi beszélni való!

A férj: De csak szóljon ő is. Legyen teljes szólásszabadság...

A kis fiu: A kiesinyektől semmit se szabad elvonnai. A Tisza bácsinak is megmondták, hogy nem szabad a virágos kertet eltaposni. Ha nekem nem adtok zsebpénzt, a mit magam költhetek el, megmondom mindenkinek itt a házban, még a szakácsnéknak is, hogy szivtelen az egész berendezés.

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket Hartstein Kálmán Debrecen.
a legelőnyösebb feltételek mellett
jelzálog kölcsön irodája Piac-utca 83. szám

Az udvartartás nem közös, mert a kvóta arányában fizetünk, hanem ugyanannyit, mint az osztrákok. Azzal nem törődnek, ha a magyar nemzet tönkre is megy, csak fizessen. (Zajos helyeslés a baloldalon.) A magyarok jogait semmibe sem veszik, nemcsak a külföldön, hanem nálunk sem. A magyar királyt senki sem keresi a budai várban...

Hock János: Mert nincs ott.

Bakó József: Mert úgy is tudják, hogy nincs ott. Nincs több olyan ország, mint Magyarország, a melynek királya mindig idegenben lakik. (Ugy van! Ugy van! a baloldalon.) Azért, hogy a király Magyarországot Bécsből kormányozza, elég az cédigi fizetése is. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Nessi Pál: Azt sem adjuk meg!

Bakó József: Mennyivel okosabb és hasznosabb, ha azt a két milliót a szegény nemzet felségítésére fordítanak. (Helyeslés a baloldalon.) Az ország nem bírja el a sok terhet, a termés az idén különösen rossz.

Pozsgay Miklós: Adjon inkább kölcsön a király. (Derűtség.)

Bakó József: Nem szabad a nemzetet tönkretenni, nem szabad a terheket folyton emelni, épp ezért lelkiismeretlenül járna el, ha a király fizetését megszávná. (Zajos helyeslés a baloldalon.) — Teljesen idegenek egymáshoz a nemzet és a király. A civilista költségeinél sokkal előbbre való volna a földművelés, ipar, kereskedelem és közoktatás ügyének felségítése. Ha a magyar király e kérdés felől komolyan gondolkodnék, egészen másképp viselkednék velünk szemben. A magyar nemzet húst, bort féláron szállít Ausztriának, a mely kifacsar minket, mint a citromot. (Derűtség a jobboldalon.) S nem marad egyebünk, csak a koldusbot. A kormány vonja vissza ezt a javaslatot, mert abból úgy sem lesz törvény. A kormány a saját nemzetének halálos ellensége. Akármilyen pénzt adunk hát Ausztriának, mindig a saját ellenségünknek adunk fegyvert mi magunk ellen.

Ráth Endre volt a következő szónok. Elmondta, hogy a Habsburgok megígérték, hogy Magyarországnak juttatják az államszövetségben a vezető szerepet és az ígért teljesítése helyett teljesen ki vagyunk szorítva.

A feleség: No itt van. S erre még biztattal...

A szobaur: Nekem az a véleményem, hogy az önálló berendezkedést kell életbe léptetni a háztartásban. Külön kell választani a férj kiadásait és az asszonyait. S mindegyik tegyen a maga részével, a mit akar...

A férj: Akkor mind éhen halunk. Az asszony majd puccra költi a konyhapénzt. A feleség: A gyerekek rongyosan járnak, mert a férjem uram ellumpolja a ruhájukat.

Az anyós: Hát velem mi lesz akkor? A férj (a szobaurhoz): Tisztelt uram, hisz maga is volt családfő! Hogyan csinálta maga otthon? Önálló berendezkedéssel?

A szobaur: Dehogy. Csakhogy akkor rólam volt szó. (Nagy zaj. A szobaurat körülveszik és kilöki.)

A feleség: Hála istennek. Künn van. A férj: Tehát marad minden úgy, a hogy volt.

A kis fiu: Papa, akkor add ide a zsebpénzemet. Vagy visszahívom a szobaurat...

Kalóz.

gáltatva annak. Bizik, hogy tiltakozó szava elhangzik a királyig s gondolkoziba ejti, hogy helyesen cselekszik-e?

Hock János: Eljön az idő, hogy megmozdul a birnami erdő.

Ráth Endre: Csetei Herzog Péterék, Mandelék, Neumanék Tiszával együtt elengethetik sinkófájni jogainkat, de a király nem cselekedhetik úgy, mint ez a társaság. Ausztriának csak addig lehet közös hadserege, a mig ezt Magyarország fentartja. A nemzet pénzügyi helyzetét csak akkor veszik nálunk tekintetbe, ha kulturális célok teljesítéséről van szó. Akkor erre hivatkozva tagadják meg. Ilyen a mi intézeteink istápolása, a szobrász-, festőiskolák kérdése, ezek helyett inkább idegen nemzetek ábrándjait akarják valósággra vinni. A szónok ezután hosszabb idézeteket olvas fel a költségvetési javaslatból. A javaslatot nem fogadja el.

Keckeméthy Ferenc: A kormány a munkaprogramjába számos nevezetes feladatot vett fel, de nem teljesít semmit. Ezek helyett borsót tört folyton a nemzet orra alá. Ha a civilista javaslattal Tisza a király és a nemzet közt lévő ürt szélesíteni akarta, akkor gyönyörűen bevált az óhajta.

A debreceni kereskedelmi tanintézet jelentése az 1903-04. iskolai évről.

Hála a mi jó öreg Kereskedő Társulatunknak, a miért csekély államsegéllyel és Debrecen város némi hozzájárulásával öt iskolát tart fenn a mi számunkra. Ezek: a felső kereskedelmi iskola, polgári fiúiskola, kereskedő-tanoniskola, női kereskedelmi tanfolyam, kereskedelmi esti szaktanfolyam. Eppen azért az előttünk fekvő évkönyvnek szerintünk szabatosabb címe lett volna: Jelentés a Debreceni Kereskedő Társulat által fenntartott tanintézetekről; mert a polgári iskola semmiképp sem szerepelhet kereskedelmi tanintézet név alatt.

A majdnem kétszáz esztendőes társulat az utolsó tíz év alatt alapította egymás után ezeket az iskolákat, melyek már is tekintélyes nevet vívtak ki maguknak hazai hasonirányu tanintézeteink között. Az ügyvivő felügyelő bizottság mellett a derék tanárikar érdeme ez, a kik Szojka Gyula igazgatóval élükön igazán becsületes és lelkiismeretes munkát végeznek.

Előbb általában tesszük meg észrevételeinket ez iskolákról, azután külön is kiemeljük a felső kereskedelmi és a polgári iskola történetéből a közönségünket közelebbről érdeklő adatokat.

Ez iskolák mindegyik fokozatának megvan a maga miniszterileg jóváhagyott szervezeti szabályzata. Ebben, meg a magánvizsgák szabályzatában, oly intézkedésekre találtunk, melyeknek okát nem értjük, éppen azért szóvá is tesszük. Értjük a befizetett tandíj elvesztésével való büntetést. Ha a július első napjaiban előjegyzett tanuló szept. 4. helyett 5-én jelentkezik „befizetett tandíját elvesztette.” A jövő tanévre szóló utasítások között ismét ez áll: „A beirt növendékért az egész évi tandíj fizetendő még abban az esetben is, ha a tanuló bármilyen okból évközben kimaradna az iskolából.” Ha valaki elköltözik a város területéről, mert például szüleit áthelyezték, vagy valaki, teszem azt, betegsége folytán kénytelen tanulmányait megszakítani, hát hogyan lehet az ilyeneket arra kötelezni, hogy az egész évi tandíjat fizessék meg? Ezeket a szabályokat jó lesz módosítani! Könnyen félreértések oka lehet!...

A szervezeti szabályzattól ugyis van

már egy eltérés. Ezt viszont jobb szeretnénk volna, ha nem lett volna. „Hogy a német nyelvet szinmagyar vidékünk fia jobban megtanulják, — olvassuk az évkönyvben — a szabályzattól eltérőleg, mind a felső kereskedelmiben, mind pedig a polgári iskolában 4 óra helyett 5 órában tanítottuk.” De minek? Ki kívánja ezt? Tegyük kereskedelmünket magyarrá és akkor nem szorulunk a német nyelvre!...

Az iskolák beruházásai az elmúlt tanévben 3868 kor. értékben gyarapodtak. Atalakitásokra és építkezésekre 6937 K fordítottak. Ezek mellett az iskolák jelentékeny kibővítése most van folyamatban. Dícsérettel említjük itt fel, hogy minden lehető munkát hazai és elsősorban helyi iparosok végeztek.

A tanári könyvtáron kívül a felső kereskedelminek és a polgári iskolának külön könyvtárak van. Valamennyi iskola rendelkezésére 6 féle szertár állott. A szemléltetésen kívül tanulmányi kirándulásokkal iparkodtak realizálni a közölt ismereteket. Ezek között volt egy nagyobb is, a kassai Rákóczi ereklyekiállításra. Úgyesen rendezve és olcsón, a mi a tanulónál fontos. A kirándulások népszerűsítése céljából a jövő tanév elején kísérletet fognak tenni az ifjusági utazási takarékpénztárral is.

A hazafias érzület ápolása és a nemzet nagyjai iránti kegyelet ébrentartása végett a különböző fokozatu iskolák együttesen hat iskolai ünnepélyt tartottak. Nevezetesen: Deák Ferenc születésének századik évfordulóján, március Idusán, Erzsébet királynénk és II. Rákóczi Ferenc fejedelem emlékére, az 1848-iki törvények szentesítése és a királykoronázás emléktünnepére. Az iskoláknál 14 rendes tanár és 10 hitoktató működött. Valamennyi törvényes képesítéssel.

A tanulók névsorában egy régi, jó szokással való szakítást látunk. A felső kereskedelmiben érdeksorozat helyett gondosan összeállított statisztikákat felünk. Ha csak egyenjogu és nem magasabb az a felső kereskedelmi a középiskolák többi ágazataival, már pedig ilyenek mondja a szabályzat, akkor itt is egész bátran közelíthetjük az osztályzatokat. A jóknak jutalmazása lesz ez és ösztönzés a további munkára, a lusták meg csak hadd szégyenkezzenek.

Mint közönségünket közelebbről érdeklő adatokat, a felső-kereskedelminek felméljük a következőket:

Beiratkozott 116 tanuló. Kimaradt 7. Vizsgálatot tett 109.

Ebből a) anyanyelvük szerint: magyar 114, más nemzetiségű 2.

b) Vallás szerint: ev. ref. 23, kath. 19, ágost. 4, zsidó 69, unitárius 1.

c) Lakhely szerint: debreceni 47, hajdumegyei 18, máshonnan való 44.

A tanulmányok eredménye az egyes osztályokban eléggé megnyugtató. Eredményesen vizsgázott 82, elbukott 23. Az érettségi vizsgálatok eredménye már gyengébb. Ezt az értesítő szerint a „felső osztály tanulóinak gyenge tehetsége és gyermekes léhasága” okozta.

A polgári iskolában beiratkozott 203 tanuló. Kimaradt 13 tanuló. Így vizsgálatot tett 190.

Ebből a) anyanyelvük szerint: magyar 188, más nemzetiségű 15. b) vallás szerint: ev. ref. 97, kath. 63, ágost. 5, zsidó 36, gör. kel. 2. c) lakhely szerint: debreceni 169, hajdumegyei 11, máshonnan való 25.

A tanulmányok eredménye itt vajmi gyenge. Mert igaz ugyan, hogy ezekbe az iskolákba a középiskolák növendékeiből a leggyengébb megy, valóságos csatorná ezek a selejtes elömnök, de ennek dacára

TOLNAI DÁNIEL

— czipő-áruháza —
DEBRECZEN, PIACZ U. 49. SZ., POSTÁVALSZEMBEN.

Tavaszi és nyári czipők, remek formákban

megérkeztek.

190-ből 57-et elbuktatni sok, hiszen ez 30 százalék. Legtöbben buktak a rajzoló geometriából.

Jutalmazásul állanak itt azok nevei, a kik általános kitünő osztályzatot nyertek. Ezek: Miksa József és Molnár Gyula I. oszt. Gerőcz Gusztáv, Izsák Géza és Papler János II. oszt. Gyémánt Jakab és Klein Elek III. oszt. tanulók. A jövő iskolai évben lesz már negyedik osztály is.

VIDÉK.

Nagy tüzkatasztrófa.

— Saját tudósítónktól. —

A nagy szárazság következtében az ország minden részéből riasztó hírek érkeznek a tüzvész pusztításairól. Egész faluk pusztultak már el az idén és kevés olyan tüzvészről érkezik hír, a hol emberélet is ne esett volna áldozatul, de oly borzalmas tüzvész, mint e napokban pusztított a zalamegyei Kezkafalva községben, még aligha fordult elő. Szombaton délután tört ki a tüzvész és tartott vasárnap hajnalig, a mikor, mint nekünk írják, 18 megszenesedett holttestet szedtek össze a romok alól.

A tűz egy kéményből kirepült szikrától keletkezett. Koncság Tamásné kalácsütéshez készült, hogy az aratástól hazatérő munkásait megvédje. A szalmával fűtött kemencéből kirepültek az égő szikrák és felgyújtották az udvarban lerakott buzaasztagot, a melyről gyorsan terjedt tovább a takarmánnyal és gabonával megrakott udvarokban. A tűz kitörésekor az emberek legnagyobb része távol volt a községtől.

Sokan aratási munkában voltak, a többi pedig a gabona hordással volt elfoglalva. De ha otthon lettek volna is, alig tudták volna megfékezni a pusztító elemet, mert a községnek alig van ivó vize. A tűz rémületbe ejtette az otthon levőket.

Az asszonyok és gyermekek eleinte az utcákra menekültek, de a hőség oly nagy lett, hogy sokan ott elájultak. Az istállók-ból elszabadult állatok ijedten futkostak a tűz által körülvett utcákon és a megrémült gyermekeket letaposták.

Ez volt a következménye annak, hogy sok asszony gyermekeivel együtt bemene-kült a saját égő házába, bizván abban, hogy a szoba nem ég be. Papp Ferencné négy gyermekével, Orbán Pálnak három gyermeke, Frink Sándorné és két gyermeke, özvegy Weiszler Jakabné és négy unokája, Schram Fülöpné és két kis gyermeke szintén bezárkóztak a lakásba, hogy a hőségtől és elgázolás veszedelmétől megmeneküljenek. Szerencsétlenségükre azonban a vízhiány miatt még a falra épített gerendák is leégtek és valamennyi a romok alatt pusztult el.

Százhatvan ház és az összes középületek leégtek. A lakosság hajlék és kenyér nélkül maradt, mert majdnem az összes gabonatermésük leégett.

Halálos végű vásár. Kovács Gyula mezőgyáni földbirtokos feleségével Gyenge Juliánával tegnapelőtt a gyulai vásáron volt. Kovács fiatal csikókat vásárolt Gyulán s visszatérőben ezeket a csikókat fogta kocsija elé. A nagyszalontai utig csak elmentek a csikók, de itt megbokrosodtak. Egyik fordulónál pedig örült vágatással ramodtak neki a mezőnek. A kocsin ülő Kovácsné szörnyűségeken megijedt a fenyegető veszedelemtől s ijedtében leugrott a kocsiról. A megijedt asszony olyan szerencsétlenül esett el, hogy agyrázkódást szenvedett s néhány pillanat múlva meghalt. A megvadult csikókat később megfékezték s Kovács Gyula, a ki egy viruló szép fiatal asszonnyal indult el Mezőgyánból, halottal tért vissza kuriájára.

A háború.

— Távirati tudósítás. —

Keller tábornok veresége és az orosz önkéntes flotta garázdálkodása a Vörös-tengeren: ez a tegnapi nap szenzációja.

A Keller tábornok vereségéről nem tudunk bővebb részleteket. E tekintetben Kuropatkin jelentésére vagyunk szorulva, a ki a Motien-szorosban lefolyt nagy csatát bőséges szóaradattal, de láthatóan hamis színezéssel tudatja a fehér cárral.

Az oroszok vesztesége igen nagy lehetett, ha már maga Kuropatkin is beismer ezer halottat. Ha ehhez az ezer emberhez hozzáveszük még az elhallgatottak számát, bizonyára csinos számhoz jutunk.

A japánok ezzel a győzelemmel szabaddá tették az utat, Liaojang felé s Kuropatkin aligha lesz többé abban a helyzetben, hogy a döntő csatát elkerülje.

A Vörös-tengeri orosz okvetlenkedésnek még belátatlan következményei lehetnek.

Egy mai táviratunk jelenti, hogy Anglia mozgósította a Földközi tengeren levő flottáját, az angol külügyminiszter pedig a közvélemény nyomásának engedve, igen élesen szándékozik Oroszország ellen kikelni és megtorlással fenyegetőzik.

Egy másik táviratunk arról értesít, hogy Dasicsaónál nagy csata folyik, a mely ismét csak az oroszoknak hozott újabb vereséget. Bővebb részletek ez órában még hiányzanak.

Mai távirataink itt következnek:

London, jul. 19.

A máltai hajórajt táviratilag utasították, hogy haladéktalanul siessen a Vörös-tengerre. Az indiai hajórajt ugyanilyen parancsot kapott. Hivatalos körökben a helyzetet igen komolynak mondják s úgy vélekednek, hogy Oroszország fejét vesztette és nem tudja, hogy mit teszen.

London, jul. 19.

Az orosz önkéntes flotta garázdálkodásának ma meg volt a következménye, a mennyiben minisztertanácsot tartottak. A tanácskozás eredményét titokban tartják.

Tiensin, jul. 19.

Dasicsaótól északra, Pucsaoz mellett három napig tartó nagy csata volt, mely a japánok teljes győzelmével végződött. A japánok elkeseredett küzdelem után az oroszokat összes hadállásukból kivetettek s elvágták az orosz sereg balszárnyának visszavonulási útját.

London, jul. 19.

A Pucsaoz mellett nagy harcban az oroszok mintegy 1400 embert vesztek és nagy rendtelenségben vonulnak Haicsöng felé.

Az elbocsátott vasutasok a kereskedelmi miniszternél.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Hozzávetőleg harminchat azoknak a száma, a kiket máig az ál-

lamvasut hivatalukból elmozdított a következő rendelettel:

Magyar kir. Allamvasutak Igazgatósága.

Az igazgatóság 1904. évi június hó 11-én tartott XII-ik össziülésében 348. szám alatt hozott határozatával a szolgálatot Onnek a szolgálati rendtartás 19-ik §-ának 1-ső bekezdése alapján felmondván, erről azzal értesitem, hogy őnt a szolgálat alól, illetményeinek egyidejű beszüntetése mellett 1904. évi augusztus hónap 31-ével felmentem.

Budapest, 1904. július hó 3-án.

Ludwich.
miniszteri tanácsos.
elnök.

Ezek az elbocsátott vasutasok gyülekeztek ma reggel az Erzsébet-köruti Királykávéházban az ország minden részéből, hogy onnan küldöttségileg vonuljanak Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter elé kegyelemért a maguk és nyomorgó családjuk számára. Kérni fogják a minisztert, hogy rendeletét vonja vissza. Az értekezleten nagy feltűnést, szinte bántó feltűnést keltett, hogy Tausz Antal szegedi vasuti hivatalnok, a ki az értekezletet összehívta, express levélben „különböző okokkal” mentegette elmaradását. Az egybegyűltek közt az volt a vélemény, hogy Tausz felsőbb parancsra ragadt otthon. Az elbocsátott alkalmazottak közt a legtöbbször családos ember. Egyik közülök egy Pt... r nevű, a ki most vélegény, kijelentette, hogy a mozdony elé veti magát, ha a miniszter nem ad kegyelmet.

A küldöttség tagjai tíz órakor jelentkeztek a képviselőházban és tudakozódtak, bejön-e és mikor a kereskedelmi miniszter. Az a szándékuk különben, hogy Vázsonyi vagy Heltai képviselőt kéri fel, hogy őket a miniszter elé vezesse.

Mese a vasuti sztrájkról.

Ma reggel néhány ujság közlése nyomán riasztó hír járta be a fővárost. Arról volt szó, hogy újra kitör a vasuti sztrájk, még pedig ma éjjel, a fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat közzététele napján.

A hír, a mily szörnyű volt, épp oly alaptalan is volt. Munkatársunk ma beszélgetett a volt bizottság egyik vezéralakjával, a ki a hírről így nyilatkozott:

— Semmiféle sztrájk nem lesz. Ha ilyen készülne, nem járulna kegyelemért a miniszter elé az a szerencsétlen csapat, a melyet hibájukon kívül állásukból elmozdítottak. Egy olyan esztelen, olyan elvetemedett nem akad a vasutasok közt ma, a ki sztrájkra biztatna. Nem sztrájkoltunk mi a multban sem és nem sztrájkolunk a jövőben sem.

Ismétlem, nem sztrájkolunk, még ha megostoroznak is. Pedig ostoroznak.

UJDONSÁGOK

A légszeszvilágítás kiterjesztése.

Debrecen, július 21.

Néhány nap előtt a közérdek szempontjából tettük szövé, hogy a légszeszvilágítás kiterjesztése lassan halad előre s hogy a sötét utcákon lakóknak jogosult a panaszkodni, a miért nem jutnak világossághoz.

A felhangzott vélemény még sem hangzott el a pusztában s a világítási vállalat vezetősége megkettőzött az orgalommal látott hozzá, hogy a közvilágítás kiterjesztése a város belterületén lehetőleg rövid idő alatt megtörténjék.

A munka serényen folyik. Tegnapelőtt már megkezdtek a Teleky-utcán is az előmunkálato-

kat. A munka azonban ezzel még nem ér véget. Folytatják mindaddig, míg csak a városban egyetlen olyan utca lesz, a hol még nincs világítás.

A felhangzott panaszok után nem csupán az a cél, hogy az összes utcák lámpákat kapjanak, hanem az is, hogy a rendelkezésre álló eszközök és módok mellett lehetőleg rövid idő alatt. A légszuszgyár igazgatóságának számítása szerint legkésőbb decemberig minden utca világítva lesz. A Teleky-utcán kívül még tizenhat utcát kell addig ellátni világítással.

Ha ez a dicséretes buzgóság véget ér, feltámadhat a légszuszgyár közönség reménye, hogy a magánfogyasztásra szánt légszusz is olcsóbb lesz. Csak ha a város belterülete, a belterülethez osztott kertiségekhez vezető utak világítása, a köbméterenkénti fogyasztás díjainak leszállítása bekövetkezik, felelt meg a légszuszgyár annak a rendeltetésnek, a melyre a város kezelésében első sorban hivatott.

* **Uj egyetemi magántanár.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Haendl Vilmos dr. debreceni jogakadémiai tanárnak a budapesti tudományegyetem jog- és államtudományi karán a politikából egyetemi magántanárrá történt képesítését jóváhagyólag tudomásul vette és a nevezettet a minőségében megerősítette.

* **A főispán nyaralása.** Domahidy Elemér főispán az idei nyarat a bikszádi fürdőn tölti. Igen élénken érdeklődik azonban a megye ügyei iránt s tegnap magához kérte Rásó István titkár, a ki a tegnapi nap folyamán el is utazott, hogy a folyó ügyekről referáljon s viszont a főispáni utasításokat meghallgassa.

* **Adóleengedés elemi okosok miatt.** A törvény értelmében azok, akik gazdasági károkat szenvedtek, adóleírásban részesülnek. Természetesen nem egész adójukat engedik el, csak bizonyos százalékát az adónak. Ezt pedig a városi adóhivatal állapítja meg a szenvedett kár arányához képest. Csóka Samu adótanácsos most a város külsőségén tartott helyszíni vizsgálatot az ilyen károk megállapítására. Ehez képest írják azután le a kérelmezők adójának bizonyos százalékát. Csóka Samu vizsgálatát már befejezte s a kérelmezők jórészenek reménye lehet az adóleengedésre.

* **Egy tanítónő halála.** A Svetits-leánynevelő intézetnek volt nagyműveltségű tanítónője Rehák Rózsi, a ki pár napi betegség után elhunyt. Halálának híre széles körben keltett nagy részvétet. Gyászba borult családja a következő jelentést adta ki a gyászestéről: A legmélyebb fájdalommal tudatjuk felejthetetlen egyetlen jó gyermekünk és rokon Rehák Rózsika róm. kath. tanítónőnek f. hó 19-én, délután 4 órakor, életének 21-ik évében 10 napi súlyos szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 21-én délután 5 órakor fognak a róm. kath. egyház szer-tartása szerint Széchenyi-kert 41-ik számú házunktól a szent-Anna-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséaldozat f. hó 22-én pénteken, d. e. 8

órákor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Bánatos szülei: Doby Károly és neje Rehák Anna. A távolban levő rokonok nevében is. — Rehák Rózsi pályatársaitól a következő felhívást vettük: Felhívjuk mindazokat, kik felejthetetlen emlékü Rehák Rózsi kisasszonyunknak tanítványai voltak, hogy koszorújának költségeihez adományaikkal hozzájárulni szíveskedjenek. A pénzt a Svetits-intézetbe vigyék, hol azt egyik tiszt. nővér összeszedi. A koszorút a tanítványok nevében a t. nővérek fogják megrendelni és elküldeni. Ugyanide gyűljenek f. hó 21-én délután 5 órára s itt majd a temetési menethez csatlakoznak.

* **Áthelyezés.** Wozasek Ignácot, a Singer varrógép C^o részvénytársaság debreceni képviselőjét a központi igazgatóság a vállalat délmagyarországi kerületi főnökévé léptette elő. Wozasek Ignác, a ki Debrecenben előzőkeny modorával széles körben szerzett tisztelő barátokat, már el is utazott a fővárosba.

* **Debrecen — Kecskemét.** — Kecskemét híres nagy gyümölcs-, különösen barack-exportjáról. — Ebben, legalább a bőséges termésű folyó évben konkurenst kapott Debrecenben. Soha olyan nagy mennyiségben nem vásárolták még össze nálunk a barackot, mint az idén. Egész külön barack-vásár van s a nagy számmal itt időző ügynökök bejárják a kertéseket is s maguktól a termelőktől szedik össze — természetesen métermázsa számra — a barackot. A vasutnál egész nagy forgalmat teremtettek, ahol kocsiakat raknak tele barackkal s ez már így folyik napok óta. A debreceni baracktermés jórészt külföldre szállítják.

* **Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága** e hó 22-én, délután 5 órakor Bészler Károly tanácsos elnöklete alatt ülést tart, a melyen folyó ügyek nyerne elintézt.

* **Katonai utóállítás.** Tegnap délelőtt Szabó Kálmán tanácsos elnöklete alatt katonai utóállítás volt a Pavillon laktanyában, a melyen 40 hadkötelest állítottak elő, a kik közül 14 embert bevettek katonának.

* **Pályázat bakancs szállításra.** A m. kir. honvédség 1905. évi bakancs szükségletének beszerzése, illetőleg szállítása iránt hirdetett pályázat f. hó 15-én lejárt s a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál a következő iparosok és alkalmi szövetségek nyújtották be pályázataikat. 1. Takács Gábor és társai Debrecen (41 iparos.) 2. Kakuk József és társai Kunszentmárton (19 iparos) 300 pár bőr bakancs és 200 pár könnyű bakancs. 3. Huber József és társai Rónaszék (4 iparos.) 4. Fejes Mihály és társai Jákóhalmán (31 iparos.) 5. Manzel Márton és társai Jászladány (11 iparos.) 6. Vácsi András Jászberény (12 iparos.) 7. Ács Gábor és társai Jászberény (82 iparos.) 8. Tóth Mihály és társai Jásztelek (17 iparos.) 9. Turner Mihály rónaszéki lakos (1 iparos) 150 pár bőr bakancs.

* **Tegnapi halottak.** Az anyakönyvi hivatalhoz tegnap a következő halálozásokat jelentették: Rehák Rózsi róm. kath. 21 éves, Fejes Mihályné szül. Lakatos Juliánna gör. kath. 38 éves, Fábrián János gör. kath. 7 hónapos.

* **Dohánygyári munkások mulatsága.** A debreceni dohánygyár munkásai nyári mulatságot rendeznek. A mulatság előkészítői már is serényen buzgólkodnak, hogy a nyári tánevigalmat a munkásokra nézve kellemessé tegyék.

* **A főkapitány felhívása.** A főkapitány lapunk utján is következő felhívást teszi közzé: A gőzerő, vagy ennek megfelelő villamos erő által hajtott cséplőgép tulajdonosok a gépek üzeménél kötelesek egy kifogástalanul záródó horgony bádóg, vagy kemény fából készült szekrényt a 2150—904. számú belügyminiszteri rendeletben felsorolt gyógszerekkel ellátva tartani, s az első segély nyújtásra elsősorban a gépész s egy munkást kitanítani. Az ezen rendelkezés ellen vétők szigoruan megbüntettetnek.

* **Kimélik a katonákat.** A debreceni katonai parancsnokságok intézkedtek, hogy az óriási hőség miatt kimélik a katonákat. A kivonulások ezentúl kora hajnalban történnek s már reggel 9 óra és tíz óra között bevonulnak a kaszárnyákba. Nagy megelégedéssel vesszük az intézkedést, mert így legalább elejét veszik az olyan szerencsétlenségnek, mint a milyen egy év előtt a sötét emlékü Bileken történt.

* **Zichermann Herman temetése.** Tegnap délelőtt temették el nagy részvét mellett Zichermann Hermant, a debreceni újságkiadók nesztorát. Debrecen itthon időző előkelő társadalma nagy számban képviseltette magát a temetésen, a hol Kuthy Zsigmond igazgató-tanár tartott szép beszédet a közönség és a debreceni sajtó nevében, miután Krausz dr. főrabbi nines itthon Debrecenben. Mint egy családját rajongásig szeretőt, fáradhatlanul munkás emberről emlékezett meg Zichermann Hermanról. Beszédét így végezte: Rajongással csüggött a vidéki zszurnalisztikán, a melyet a naivitásig becsületes jó lelkével mint a zszurnalisztikává akart fejleszteni. „Az én lapomban hazug szó ne lassung napvilágot; senki becsülete ne érintsék benne!” — Glaçe kesztyűben irt és iratott. Egész gardáját nevelte a fiatal íróknak, kiknek táborába nekem is volt szerencsém tartozni. Államtitkár, magasrangú tisztviselő, hírneves pap, ügyvéd, tanár, jeles publicista került ki az ő védőszárnyai alól. Amde a makacsságig kitartó puritanizmusa divatját kezdte mulni. A zszurnalisztika, a mely vilámmal íródik és gőzzel nyomatik, háttérbe kezdte szoritani a félszázados lapot, a mely annyi dicső eszmét pendített meg és a jó Herman bácsi panasz és zokszó nélkül tette le a tollat. A kiken rajongó szeretettel csüggött: hitvese és lapja itt hagyták őt!

* **Modern párbaj.** A lovagias ügyek ma-holnap kimennek a divatból — hála Istennek — egyre kevesebb lesz a párbajok száma. Hanem az önbiráskodás azért más uton érvényesül s vannak, akik bottal párbajoznak. — Így tettek Weisz Andor és Matei András Csapó-utcai lakosok, akik összeverekedtek. Weisz most Matei ellen súlyos testi sértésért megindította a bűnügyi eljárást.

* **Kávéház megnyitás.** Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy az Angol Királynőhöz címzett kávéházamat teljesen újonnan, minden kényelemre berendezve átalakítottam és ma, csütörtökön, július 21-én Rácz Károly hírneves zenekarának és személyes közreműködése mellett megnyitom és a t. c. közönség pártfogásába ajánlom. Szórakozásról, valamint hűsítő italokról és bufférol egész éjjel gondoskodva lesz. Teljes tisztelettel Hauer Bertalan, Angol Királynő szállodás.

* **Nagy Lajos** irodáját Mester-utca 7. szám alól a Lamprecht palotába, Piac-u. 42. szám alá helyezte át.

* **Békéltető ülés.** A debreceni ipartestület disztermében tegnap délután 3 órakor békéltető ülés volt. Az ülésen igen sokan jelentek meg és élénken megvitatták a tárgysorozat minden egyes számát. Az ülésen a mesterek és segédek között felmerült konfliktusokat is elintézték.

* **A debreceni kávéosok és vendéglősök** Ipartársulata tegnap délután választmányi ülést tartott. Hauer Bertalan elnök örömdetesen jelentette, hogy a város hajlandó a pincér szakiskolát segélyben részesíteni, Markusz Jenő pedig a iskola szép eredményéről számolt be. A választmány az iskola vezető igazgatójának Polster Adolfnak köszönetet szavazott odaadó munkásságáért. Elhatározták, hogy egy tanári állást szerveznek még az iskolában s szakelőadókat is alkalmaznak. Felkérlik pedig ez uton is a szakársakat, hogy az üzletzárás utáni időkből a pincéranoncokat utasítsák ki üzlethelyiségükből, ha mulatni akarnak s ez által keresményüket el akarják dorbézolni. Pénztárnok jelenti, hogy fél év alatt a pénztári maradvány 114 kor., a mi fokozatos emelkedést mutat, miután még sok a behajtandó követelése az Ipartársulatnak, melynek 54 tagja van. Mióta a zárórák eltöröltettek a bormérők legnagyobb része vendéglői ipart váltott, ezek, de általában az összes szakársak, a kik még nem tagjai az ipartársulatnak, felszólítatnak, hogy legyenek tagjai ennek az érdemes szervezetnek, mely a szakipar erkölcsi és anyagi érdekeiért olyan szép reformokat valósított meg. Rosenberg Simon egy nagyon szép tervet dolgozott ki egy felállítandó szódavizgyár tárgyában, de a kérdésben csak később fognak határozni.

* **Eltörte a karját.** Szikszay Pálné Bodnár Julianna egy 62 éves öreg asszony takarítani a Teleky-utca 71. számú házba járt. Az ugyanott lakó Paul Péter borbély gyermeke mindég csufolta a szegény asszonyt, a ki végre is tegnap bement Paul Péterhez, kérve hogy a gyereket tanítsa meg emberségre. Paul a szegény 62 éves asszony panaszát nemcsak hogy meg nem hallgatta, de úgy kilökte lakásából, hogy annak jobb karja eltört. A borbély ellen megindítják a bünygyi eljárást.

* **Eltűnt énekes.** A debreceni izr. kántor énekkarának egyik szép hangú tagja, a tizenkétéves Schvarecz Márkus tegnap este eltűnt. A kis énekest más kántor hívta magához s valószínű, hogy a fiu azzal ment el. Az eltűnt kis énekest keresik.

* **Ellopott ruhák.** Makay Sándor debreceni lakos tegnap jelentést tett a csendőrségen, hogy egy csomó ruháját ellopták. A debreceni csendőrség megindította a nyomozást s estére már meg is kerítette a tettest Bence Erzsébet személyében. Bence Erzsike ellen az eljárást megindították.

* **Vendéglősök az orfeumok ellen.** A debreceni vendéglősök és kávéosok tegnap délután ülést tartottak Hauer Bertalan elnöklete alatt, a melyen foglalkoztak a debreceni orfeum-szezonnal is. Tény az, hogy még soha sem grasszált olyan nagyon a lenge Muzsa Debrecenben, mint most, természetesen a jó izlés rovására. Elértük azt, hogy míg a színészet állandósításáról szó sem lehet nálunk, addig az orfeum-állandósításának kérdése már megoldást nyert. — Angelotti orfeuma 3 hónapra kapott engedélyt, június 1-től szeptember 1-ig, de már május 21-én megkezdte előadásait, így hát 103

előadást óhajt tartani Debrecenben. Miután azonban voltaképen a főkapitányság csak 90 előadásra adott engedélyt, a vendéglősök és kávéosok ma délután tisztelegni fognak Végh Gyula rendőrfőkapitánynál, hogy a 90 előadás után vonja meg a továbbjátszási engedélyt az orfeumtól. Egyébként pedig a sok adóval megterhelt vendéglősök, kávéosok a jövő évtől kezdve rendezni óhajtják az orfeum-engedélyek kérdését s azt kívánják nagyon jogosan, hogy 2 hónapnál tovább egy helyen orfeum ne lehessen. Hisszük, hogy ez az óhajtásuk teljesezni is fog. Utóvégre egy vendéglő nem monopolizálhatja magának a közönséget 3 hónapnál továbbra és különben is ilyenformán állandósítani a dobogók uralmát Debrecenben nem is lehet.

* **Debrecen vízvezetése.** Debrecenben még is létesülni fog ez a nagyszabású, de nagyon szükséges intézmény. És létesülnie is kell sürgősen, bármi áron. A vízvezetési bizottság tegnap ülést tartott, a melyen elhatározták, hogy Debrecen összes háztulajdonosait összeírják, miután a vízvezeték bevezetése minden háztulajdonosra kötelező lesz.

* **Dr Hütter Károly lakását** Hatvan-utca 7. szám alól 16. szám alá tette át.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme** Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál lévő kirakatokban.

* **Aradvidéki kettő asztali ó-bor,** 1 liter 32 krajcár Tóth Kálmán fűszer- és bor üzletében.

* **Hegedűt és cimbalmot** kottából sikerrel tanít, szakképzett zenetanár, akár háznál, akár saját lakásán. Levelezőlapra értesítés és pontos cím megadása után, házhoz is elmegy a tanítványok felvétele végett. Nöth Antal, zenetanár Baross-utca 1. sz.

* **Miért vásárol** mindenki szívesen Mentze Henrik ajándékok áruházában? (Piac- és Szent-Anna-utca sarkán.) Mert ott kivétel nélkül csak is jó minőségű áruk kaphatók, az olesó szabott ár minden darab árun látható és a vevőközönség igen előzékeny és pontos kiszolgáltatásban részesül.

* **Fegyházban kötött** férfi és nő harisnyák minden színben, míg a készlet tart, 18, 20, 25 kr. Fisch Testvérek üzletében. Fötér.

* **A piac legélénkebb helyén egy üzlethelyiség kiadó.** Hol? megtudható a kiadóhivatalban.

TÁVIRATOK.

Konstantinápoly osztrák-magyar nagykövete.

Berlin, július 20. Állítólag Calice konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet lemondott állásáról, utódjául Burián osztrák pénzügyminisztert emlegetik. A hír még megerősítésre szorul.

A képviselőház ülése.

Budapest, jul. 20. Az ülés további folyamán Kecskeméthy képviselő ellenindítványt ad be olyan irányban, hogy a kormány készítsen törvényjavaslatot a szocializmus gazdasági okainak megszüntetéséről. Ivánka kijelenti, hogy Széll Kálmán kormányzása alatt már kijelentette, hogy a javaslatot nem fogja megszavazni. Ha meg-

győződött volna, hogy a javaslat nemzeti érdekeket szolgál, talán elállott volna akkori kijelentésétől, de épen az ellenkezőjét kellett tapasztalnia. A szabadelvű párti képviselők Széll Kálmán idejében igyekeztek nemzeti színben feltüntetni magukat választóik előtt, mert tudták, hogy azoktól kapják mandátumaikat, most pedig hallgatnak, mert nem a választóiktól, hanem Tisza Istvántól függenek. — Csatlakozik Apponyi Albert gróf határozati javaslatához. Györgypál Domokos után Pozsgay interpellált, mely után az ülés véget ért.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A befalazott testvér.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A brüsszeli bíróság tegnap tárgyalta Bukrey kereskedelmi tanácsos és ennek nővérének bűnpörét, kik ellen egy névtelen feljelentés azt a vádat emelte, hogy rég halottnak hitt bátyjukat befalazták a pincébe, hol évek óta elzárva tartják. A névtelen feljelentést eleinte nem merő figyelemre méltatni a rendőrség, mert a kereskedelmi tanácsos oly jó hírnévnek örvendett, hogy a rendőrség véleménye szerint, hozzá a gyanúnak még csak árnyéka sem férközhet, de mert a névtelen feljelentések folyton megismétlődtek, — a rendőrség kénytelen volt megejtetni a házkutatást.

Midőn a hatóság emberei lementek a ház pincéhelyiségeibe, egyszerre valami üvöltő állatias hangot hallottak, mely egy fal mögül hangzott. Miután semmiféle ajtót nem találtak, csákányokkal felbontották a falat s egy kis alig másfélméteres elkerített oduban egy borzalmas kinézésű alakot találtak, kinek óriási haja és földig érő szakála volt, míg egész teste úgy le volt soványodva, hogy csak bőr és csont volt az egész ember. Midőn megszólították, állatias hangok törtek ki belőle s az emberi beszédet nem értette meg s egyáltalán azt a benyomást keltette, mintha nem is ember, hanem állat lenne. A megéjtett nyomozás kiderítette azután, hogy a befalazott ember 1868 óta, tehát 36 évig volt a pinceoduba befalazva s tényleg bátyja a kereskedelmi tanácsosnak, a ki azért tette őt el láb alól, hogy annak tetemes vagyonát, miután halottá nyilvánította — ő örökölje.

A rendőrség a kegyetlen testvéreket azonnal letartóztatta s a belga állami ügyészség gyilkosság kísérlete és súlyos testi sértés büntette miatt rendelte el ellenük a bűnvizsgálatot s ez ügyben nem-sokára megtartják a főtárgyalást.

Vakmerő betörés a főutcán.

Debrecen, július 21.

Vakmerő betörés történt valószínűleg már egy pár nappal ezelőtt Debrecen legnagyobb forgalmu helyén, a főutca és Simonffy-utca sarkán levő városi bérházban.

A betörést csak kedden délelőtt vették észre s rögtön jelentést tettek a rendőrségnek. Hogy azonban csak most jutott nyilvánosságra, dacára, hogy a hírlap-tudósítók naponta megfordulnak a bünygyi osztályon, annak az az oka, hogy a rendőrség ez osztálya két hét óta eltűnt minden hirt. — Végh Gyula főkapitánynya történt kinevezése óta ugyanis a bünygyi osztály olyan eredménytelenül működik, hogy tanácsosabbnak tartja a bünygyi osztály vezetésége a híreket eltűntetni. És ez nagyon ké-

nyelmes. Akármilyen történik ugyanis, nem jut nyilvánosságra s a közönség abban a boldog tudatban van, hogy közbiztonsági állapotaink kifogástalanok. Pedig dehogy is! Magánuton mégis megtudjuk, hogy bizony fordulnak elő vakmerő bűnesetek s megtudhatjuk azt is, hogy a bűnügyi osztály egyik baklövést, a másik után követi el.

Ennél a betörésnél is előfordult az a különös eset, hogy több takarékpénztári könyv forgott veszedelemben. Szerencsére nem lopta el a betörő ezeket a könyveket, de ha megtette volna, a debreceni rendőrségtől ugyan bátran fel is vehette volna a nagy összegű pénzt. Dacára ugyanis annak, hogy a házbeli tudtak a takarékpénztári könyvekről, a bűnügyi osztály vezetője egyetlen helybeli takarékpénztárt sem értesített a betörésről.

Hát ilyen baklövések miatt jó is lesz eltagadni a híreket. Csak azt szeretnénk tudni, mit szól a titkolódzshoz a debreceni közönség, a melyet ilyen formán félre akar vezetni a rendőrség.

A debreceni bűnügyi osztály vezetője ugyan azzal a kifogással jelenti az újságtudósítóknak nap-nap után, hogy *nincs hír*, hogy a *felsőbb rendeletre* tiltották el a hirszolgalást, de ez csak kifogás. Az a kifogás is elesik, hogy a hírlapok a vizsgálatot meghiusítják, miután Végh Gyula jelenlegi r. főkapitány idejében minden hírt megkaptak a lapok idejében, mégis a legtöbb esetben elfogták a tetteseket. Most pedig titkolóznak, még sem tudják elfogni, sőt még ha elfogják is szabadon eresztik, mint a multkor is tettek három tolvaj cigányt.

A szenzációs betörés részlelei a következők:

Keddén délelőtt vakmerő betörésnek jöttek nyomára a Simonffy-utcai 2. számú bérház első emeletén. A 2/b. számú kapu feljárója mellett lakó Erber Ernőhöz ugyanis jeget szállítottak.

A véletlen.

A jeget szállítóknak azonban az Erber lakása mellett lakosztály előszobájába szállították a jeget, melynek ajtaját nyitva találták. Ezt a lakosztályt Agricola Adolf kir. táblabíró bírja, a ki fűrdőn nyaral egész családjával.

A bezárt lakosztály nyitvatartása gyanusnak tűnt fel a házbelieknek, mikor a jeget szállító tévedése kiderült s bementek. Nyitva találtak pedig minden szobát, a melyekben össze-vissza volt forgatva minden. A szekrények ajtaja összeforgatva, az íróasztal fiókjá kihuza.

„A ruhatisztító.“

A rendőrségnek jelentést tettek az esetről. A házmesterné előadta, hogy pár nappal ezelőtt egy szürke kabátos és kalapos ember tudakozódott, hogy vajjon Agricolaék itthon vannak-e.

Ruhákat kellett volna tisztítani vinni, — szölt s azzal eltűnt. A házmesterné ezután még kétszer látta a házmester kóborogni a gyanú idegét, de miután a házmester sokan laknak s ott van a mérnöki hivatal is, azt hitte, másoknál járt a „tisztító“.

Sürgönyöztek Agricola Adolfnak is, a ki tegnap este meg is érkezett.

Eltűnt ezüstnemű.

Eddig csak az van megállapítva, hogy 180 korona aru ezüstnemű tűnt el. (Több ezüstkészlet érintetlen van.) Az íróasztal két fiókjá zárva van, a kulcs eltűnt. Ezekben pedig nagyon drága ékszerek voltak elhelyezve. Tegnap este már nem lehetett az íróasztalt kinyitni.

Kíváncsiak vagyunk arra, hogy miután feltehető volt, hogy egy ilyen nagyuri házban ékszerek voltak, értesítette a rendőrség a debreceni s környékbeli zálogházakat, ne hogy a betörő elzalogosíthassa azokat.

Valószínű, hogy csak most a lapból fognak értesülni. (Milyen jó is az alapos hirszolgalat, megkönnyíti a rendőrség munkáját.)

Két takarékpénztári könyv is volt az íróasztal fiókjában, azok azonban megvannak.

Bűnjelek.

A betörő egész kényelmesen működött. Megeveit egy üveg befőttet s fehérneműt váltott.

Elszivott egy cigarettát is, melynek végét eldobta, úgy hogy a parkett meg is gyuladt. Szerencse, hogy tűz nem támadt a dologból.

Piszkos fehérneműjét s a cigarettá maradványát a rendőrség bűnjelektől elrakta s a betörőről személyleírást vett fel a házmesterné s egyik lakó egybehangzó vallomása alapján. Kétségtelen ugyanis, hogy a „tisztító“ követte el a betörést.

A rendőrség 36 óráig titkolta a nyilvánosság előtt a betörést. Az újságok a vizsgálatot tehát nem „híusíthatták meg“. A betörő még sincs elfogva.

Most talán megkönnyítettük a munkáját. Lehet, hogy ezek után még is kézre keríti.

HÍREK.

Ejjeli posta.

Rejtélyes gyilkosság.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A galíciai határszélen fekvő Pedszkle árvamegyei község előtt egy meggyilkolt ember holttestére akadt a minap az arra cirkáló csendőrség. Az uri ruhába öltözött halott ruházatában semmiféle írást nem találtak, a miből személyazonosságát meg lehetett volna állapítani. Aranyóra és lánc és száz koronánál több készpénz volt a halott zsebében, a mit érintetlenül találtak meg a csendőrök. A hatóság közegének első tekintetűre az volt a véleményük, hogy az illető öngyilkosságot követett el, de ezt a feltevést csakhamar megáltozta az a körülmény, hogy a golyók, a melyek megölték, hátulról érték. Tehát kétségtelen volt, hogy gyilkosság történt, még pedig valószínűleg bosszúból.

A rejtélyes ügyben a megindított nyomozás szálai átvezetnek a galíciai határon. A csendőrök ugyanis, hogy a gyilkosságra némi jájékozást szerezzenek, kihallgatták azokat a pásztorokat és földmivelőket, a kik a gyilkosság idején azon a környéken tartózkodtak. Ezek közül egy Andueskó János nevű pásztor, továbbá egy Lebo Antak nevű földműves a következő felvilágosítást adták a nyomozó csendőrségnek:

E hó 16-án délután egy parasztkocsi sebes hajtással ment át a galíciai határon. Alig hagyták el a hegytetőt, egy kanyarulatonál a kocsi nekiütődött egy kiálló sziklának és lefordult. A kocsiiban egy ur és egy nő ült. Ezek, a mint a kocsi felborult, felugrottak és gyalog futottak tovább az erdő felé, a hol eltűntek. Alig egy fél óra múltán egy másik kocsi is érkezett ugyanazon az úton s a mikor az eltörtött kocsihoz érték, leszállt a kocsi két ur. Ezek sokáig beszélgettek az eltörtött kocsi tulajdonosával; azután pedig gyalog indultak utnak abban az irányban, a merre az előbbi utasok eltűntek. Este 8 óra felé tért vissza ez a két ur az erdőből, magukkal hoztak egy urruhás nőt is, a kit ruházatáról annak ismertek fel, a ki a törött kocsin érkezett.

A két ur és a nő felültek a kocsijukra és a kocsi után kötötték az eltörtött kocsi is s azután úgy hajtottak vissza Galícia felé. Ez adatokból a csendőrség megállapította, hogy a megölt ember bizonyára szerelmi drá-

mának lett áldozata. Ennélfogva a további nyomozást a galíciai Zvordon községben folytatják, mert a meggyilkoltat és a gyilkosokat odaváló kocsisok hozták.

Beszakadt ház.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 20.

A rozoga, ócska házak veszedelme mind jobban pusztít Budapesten. Csak tegnap égett le egy ócska ház a fele a rothadt gerendák s a rossz kémény miatt, ma pedig a szósoros értelmében bedől egy ilyen öreg, korhadt alkotmány.

A Fehérvári-ut 14. számú házban csupa szegény munkásember lakik.

A nap jórésében otthon sincsenek, csak éjszaka jönnek haza aludni az erős munka után. A ház egyike azoknak az épületeknek, a melyek szegényfoltjai a környéknek, kicsiny, piszkos épület, hull a tetejéről a vakolat, rongyos a padlója, repedt a fala.

A szegény lakók nem igen követelték e hibák kijavítását, adósok voltak a ház bérrel és örültek, ha békében hagyta őket a háziur.

Ma reggel azonban egyszerre bedől az egész ház. A lakók jórésze még aludt, mikor egy erős szélroham megrázta a ház falait és bedöntötte.

Nagy ijedtség követte a házbedőlést. Az emberek kétségbeesetten menekültek egymás hátán a pusztuló házból, lökdösték, tiporták egymást.

Egy negyed óra alatt künn volt az utcán az egész ház, szegény emberek sírunkozva, jajgatva beszéltek el, hogy odavesztett mindenük. A bedőlő falak összetörték, tönkrezustak mindent.

A hatóság emberei még nem vizsgálták meg a bedőlő házat.

A fűrdés áldozatai. (Éjjeli expressz tudósítás.) A Lágymányoson ma reggel egy föloszlásnak indult, meztelen holttestet fogtak ki a Dunából, melyről azt hiszik, hogy az Ivanics Riso, bolgár kertészszel azonos, a ki néhány héttel ezelőtt fűrdés közben belefutott a Dunába. A holttestet bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe. — Ugyancsak ma reggel a Pálffy-téren is kihalásztak a Dunából egy meztelen holttestet, a melyről azonban eddig még nem lehetett megállapítani, hogy kié s milyen módon került a Dunába. Valószínűnek tartják, hogy ez is a fűrdés áldozata.

Közgazdaság.

Gabona tőzsde.

Buza októberre	9.27—9.28	K.
Buza áprilisre	9.65—9.66	"
Rozs októberre	7.12—7.13	"
Tengeri augusztusra	5.90—5.91	"
Tengeri szeptemberre	5.99—6.—	"
Tengeri 1905. májusra	6.24—6.25	"
Zab októberre	6.68—6.70	"
Káposztarepce augusztusra	10.45—10.55	"

Budapesti sertésvásár.

(A kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1904. jul. 19-én.) Jegyzések: Magyar első rendű öreg nehéz, páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillértől — fillérig, öreg közép páronként 300—400 kgr. — Fiala nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 113—114 fillérig. Fiala közép páronként 251—320 kgr. súlyban 114—115 fillérig. Fiala könnyű 250 kgr. súlyban 115—116 fillérig.

NYILTTÉR.

Mindazon jó barátaim és ismerőseimnek, a kiktől fővárosba történt elhelyezésem miatt bucsút nem vehettem, e helyen mondok Istenhozzádot. Tartsanak meg jó emlékkükben, mint a hogy én is megtartom mindnyájukat emlékkemben.

Hálás tisztelő barátuk:
Woczasek Ignác.

A 253. végig a
K. K. K. K.

1904 július 21.

DEBRECENI ÚJSÁG.

7

Mosó férfi ruhakelme

Sepsi-Szt. György-i

magyar gyártmány,

1 öltönyre való

3.50 - 5 forintig.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégénél
Debreczen, Kistemplombazár.

Csak e hó 25-éig!!

Szönyegraktárunk áthelyezése
miatt az összes ott lévő árukat
leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen
ajánlunk:

Több száz drb. szőnyegmaradékot
féláron.

Visszamaradt függönyöket
féláron.

Butorszövet maradékokat
féláron.

Egyes ág- és asztalterítőket
féláron.

Egyes flanel takarókat
féláron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!

9892

1904

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa a
Monostor, Apafája és a Savóskut erdőse-
geknek, legelőül való bérbeadására nyil-
vános árverést hirdet. Az árverést f. hó
26-án kedden d. e. 9 órakor fog megtar-
tatni a városháza közgyűlési termében.

Az árverési feltételek a városi szám-
veői hivatalban a hivatalos órák alatt
megtekinthetők.

Debreczen, 1904 július hó 18.

A városi tanács.

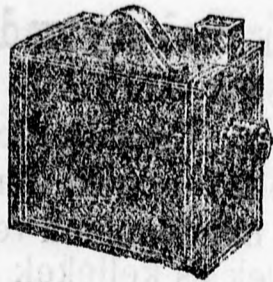
Hirdetés.

A vámospércsi állomástól
félórányira 40 hold kitünő fek-
vésű szőlőnek való föld, holdja
200 koronájával 10 évi tör-
lesztés mellett örökáron eladó.
Ugyanott 67 hold igen jó szántó-
föld berendezett tanyával és
2 hold termő szőlővel haszon-
bérbe kiadó. Értekezhetni le-
het Bagamérban

✦ **Végh István** ✦
főjegyzőnél.

Csődkiárulás!

A KOMÁROMI-féle üzletben (Piacz-utca 12.
Stenczinger-ház) található

Fényképezési

cikkek, úgy amatőrök, mint
szakemberek számára gyári
áron alul kiárultatnak.

Fényképező gépek, lemezek, filmek, fényérzé-
keny papírok, kartonok, keretek, mindenféle u. n.
fürdők, e óhivók, vegyszerek stb. nagyválasztékan.

Csődkiárulás!

Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Rufeké

Gyermekliszt

Az egész világból jövő hálairatok és váliambró
levelek fényes tanubizonyítást tesznek arról,
hogy a **HAJÓS-féle ARADI**

IBOLYA-CREM

szeplő, májfolt, bibircs bőrvörösség és minden
nemű arcisztatlanúság ellen felülváló és utól-
érhetetlen készítmény, a bőrbe rögtön fel-
szívódik, hatása bámulatba ejtő.

Nappal is használható. Egy tégely ára 1 kor.
Aradi ibolya-crème szappan 70 fillér. Ibolya-
hőigypor fehér, rózsza és oróm színben 1 doboz
1 kor. 20 fillér. Ibolya-tej (Eau de Violette de
Hajós) egy üveg ára 1 korona. Kapható a ké-
szítőnél és feltalálónál:

Hajós Árpád gyógyszerárában
Aradon

Andrássy-tér 22. sz. a megyeházzal szemben.

Kapható:

Tóth Béla gyógyszerárában,
Debreczen.

Figyelmeztetés! A bevásárlásnál csakis
Hajós-féle készítményeket
tessék kérni és elfogadni.

Amerikai vegytisztító intézet,

kifogástalanul tisztítanak
legfinomabb csipke függönyök-
ket, selyem női ruhát, bluzokat,
polgári és katonai ruhák tiszt-
títása, javítása, átalakítása és
minden e szakmába vágó
átalakítását, valamint új
ruha készítését, — szolid és
pontos kiszolgálás mellett.
Kéri a pártfogást, mint új
kezdő. — Tisztelettel

Minárik József,

Var-utca 2. szám.

Czégemre tessék ügyelni.

Hajdusági
Bajuszpedró

Védjegy.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdusági
bajuszpedró használata által,
mely legjobb az összes bajusz-
pedró készítmények között.
A bajuszt nem törli, nem
téli, mindég szép állásban
tartja és soha sem kemé-
nyedik meg.

Egy doboz ára 50 fillér.

Kapható:

Dr. Rotsnek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

Debreczen, Kossuth-utca 8. sz.

Valamint Tóth Béla gyógyszerárában.

Kitűnően bevált erős hányásbet-
hurut, székrekedés sei, ellen.
Gyermekek
különösen fejlődnek tüle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gmera
BERGENDORF
HAMBURG. **R. Kufeké, WIEN.**

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 kr. 5 fillér.

Levélben tudakozásokra pontosan válaszolunk. Ha a szükséges postabélyeg beküldött. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

CSINOS 24 éves iparos, havi fizetése 100 korona, 5000 kor. eredeti vagyonnal nő. Nőnek ideje lehet 19 vagy 20 év, vallása ev. ref. A levélhez mellékelve kérem a fényképet. Czim N. N. a főpostára 4724.

Ajánlat.

Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalat. Távbeszélő és Távjelző berendezésekre, villámhárítók, villámvilágítás és erőátvitelre villamos jelzotelepek, tűzjelzők, vizzállás-mérők. — Elvállal mindennemű az Elektrotechnika szakába vágó berendezések és javításokat POLDVÁKI L. Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Telefon szám 163. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, Fizikai készülékek és telepek raktára.

70 KRAJCSÁR egy óra javítása és tisztítása, Pintér Dezső órásnál, Piacz- és Szent Anna-utca sarok.

HÁROM szobás utcai lakás mellékkeiységekkel Aug. 1-re kiadó Vörösmarthy-u. 32 sz.

A HONVÉD-UTCZÁNAK legszebb helyén 30-ik házzámmal szemben újonnan épült 4 szoba, fürdőszoba, konyha, kézi kamara, üveges verendával, 2 pincze, 1 fás kamara külön udvarral augusztus hó 1-re, esetleg azonnal is kiadó. Értekezhetni lehet Hernády Pál Péterfia 61. sz.

KÉT szobás udvari lakás mellékkeiységekkel Csapó-utca 11. sz. a. kiadó. Értekezhetni Polgári Takaréksz. Piacz-u. 83. sz.

BAZÁR ÁRUVAL, berendezéssel piaczon azonnal átadandó. Értekezni Altmann Antal H-Böszörmény.

ÓRIÁSI kávé behozatal és nagy raktár kávé különlegességekben Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében. Városház-utca.

OLCSÓ négy szobás lakás azonnal kiadó. Csokonai-utca 13., jó víz, mosó konyha.

UTCZAI lakás, két szoba, konyha, spájz kiadó. Eötvös-utca 10. sz. Ugyanott sestakerti új bor eladó.

TIZENKÉT ÉVES leány ajánlkozik peszrának egy nagyobb gyermek mellé. Czim a kiadóban.

KITÜNŐ házi vaj, nagys. Bekényi Gyula ur rakamazai uradalmából, naponta friss érkezés. Kapható Bán Kálmánnál Egyháztér.

Kereslet.

TANULÓNAK ügyes fiu felvétetik Debreczeni Első Elektrotechnikai vállalatnál Kossuth-utca 1. szám az udvarban.

FÜSZERÜZLETBEN egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik. Burgondia-u. 9. sz.

FELVÉTELIK egy, esetleg 2 tanuló havi 5 frt fizetéssel Bányai József zsinór-, gomb- és paszomány gyárában, — Debreczen, Piacz-utca 43. sz.

TANULÓ felvétetik Miklós és Markbreit bazár-üzletében, nagy tőzsde mellett.

KISEBBSZERŰ borhűtő szekrényt megvételre keresek. Ugyanitt egy jó karban levő vendéglői kályha eladó. Csapó utca 37. szám.

Eladás.

A CSOKONAI-UTCZA 37. sz. lakóház előnyös feltételek mellett eladó. Értesítést ad a Debreczeni Első takarékpénztár titkárja.

EGY adómentes ház, közel a Főtérhez, olcsóért eladó. Értekezni: Czegléd-u. 11. vagy a kölcsönsegélyzőben.

EGY igen jó meneteli női kalapüzlet, kitünő forgalmu helyen, családi ügyek miatt azonnal át adandó. — Hajduböszörményben a Borsy-házban. Értekezhetni: Fein Karolinánál Kossuth-utca.

CSAPÓKERT 204. számú szőlő, szép lakás, és természetesen előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni Horváth főle faraktárnál Gágyár mellett.

Pályázat alapítványi ösztöndíjra.

A Debreczeni Első Takarékpénztár. 50 éves jubileuma alkalmából létesített Közművelődési alapítványának kamatjaiból, az 1904/5 iskolai évben betöltendő

egy, esetleg két alapítványi helyre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Azévi segélyösszeg 1200 kor, mely vagy egészben egy egyének vagy 600—600 koronás összegben két egyének adatik ki.

Pályázhatnak nem és valláskülönbőség nélkül debreczeni, hajdúvármegyei vagy más, de mindenesetre magyarországi illetőségű oly szegénysorsuak, kik a kereskedelmi szakmában vagy a képző és iparművészet, továbbá a mezőgazdaság és ipar terén magasabb kiképzetésük megszerzéséhez kellő anyagi eszközökkel nem rendelkeznek.

A képességet és eddigi tanulmányi előmenetelt igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények folyó hó 30-ig az intézet titkárához nyújtandók be, a kinél a pályázat egyéb részleteire is felvilágosítás nyerhető.

Debreczen, 1904. július 11.

A Debreczeni Első Takarékpénztár igazgatósága.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára.

A nyári idényre,

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból, szabadalmazott

Jégszekrényeket.

Önműködő fagylaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódavíz készülékeket.

Tükrözött kerti golyókat,

Sodrony borítékokot

és szabadalmazott

legjobb befűző üvegeket,

a leggyorsabb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

Kaszanyitzky Endre

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és díszárak nagykereskedése

Debreczen, Piacz-u. 57.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fia urak

Szent-Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény.

Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Amateur fényképészeti szaküzlet

Csokonai-nyomda

(RUZICKA GYULA és Társa)

Debreczen, Kossuth-utca 13.

Fényképező gépek, lemezek,

papírok, mindennemű vegyszerek és kellékek

gyári áron kaphatók.

Figyelem !

1 méter Taft selyem 49 kr.

1 „ Mosó delain 30 „

1 „ Francia delain . . . 49 és 61 „

Üzleti elvem: Élni és élni, hagyni!

ezen áruk mostan érkeztek, a legújabb igazán szép, divatos mintákban, amiért is, aki igazán izlésesen akar öltözködni, az el ne mulassza a

✦ „Maradék Áruházat“ ✦

• a „BIKA“ szálloda mellett meglátogatni. •

Nyomatott Debreczen szab. kir. város könyvnyomdájában, (Városház-keresztút) a Debreczeni Ujság körforgó gépén.